

Mohou pavoukům dorůst ztracené končetiny?

RNDr. Petr Dolejš, Ph.D., zoologické oddělení Národního muzea

Ano, pavoukům nohy skutečně dorůstají. Ovšem pouze když je ztratí jako mláďata, a to ještě jen v první polovině období mezi svleky – což souvisí s hormonálním řízením regenerace končetin.

Pokud ztratí nohu **dospělec** nebo **mládě těsně před svlékáním**, tak mu již nedoroste.

Ke ztrátě končetiny dochází poměrně často, je-li pavouk například chycen za nohu jiným predátorem. Noha se odlamuje mezi kyčlí a příkyčlím. Kyčle zůstane na těle pavouka, příkyčlí na odvržené noze.

A právě v kyčli se začne vyvíjet **základ nové končetiny**. Je skoro neuvěřitelné, že základ celé nohy se vejde do jediného článku nohy původní. Jakmile se pavouk svlékne, končetina se z původní kyčle „osvobodí“ a začne normálně fungovat. Je však o něco **menší a světlejší** než ostatní nohy. Teprve po dalším svlékání doroste do normální velikosti.

Severoamerický pavouk paslídák žebříkovitý (*Oxyopes scalaris*) se třemi regenerovanými končetinami na pravé straně těla.

„Zkoumavé čtení: systematické zavedení dílny čtení a oborového čtení do výuky na 2. st. základních škol /na víceletá gymnázia v ČR“, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_076/0016346. Projekt je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

Zdroj BugGuide.net, autor Lynette Schimming, licence Creative Commons Attribution-NoDerivs-NonCommercial 1.0 Generic.

Pokud pavouk ztratí nohu v **subadultním stadiu**, kdy mu do dospělosti zbývá jediný svlek (je to tedy jakýsi pavoučí „puberták“), bude mít regenerovanou nohu malou už navždy.

Závislost na svlékání také vysvětluje, proč dospělým pavoukům noha nedoroste. Naši pavouci, s výjimkou sklípkánků, se totiž v dospělosti nesvlékají. Ovšem i když dospělí jedinci – hlavně samci při hledání samic – **ztratí třeba až čtyři nohy**, stále se dovedou po zbylých končetinách **dobře pohybovat**.

Stejným způsobem jako kráčivé nohy regenerují pavoukům také klepítka (chelicery) nebo dokonce snovací bradavky.

Mnohem známější je odlamování končetin u [sekáčů](#). Těm ale na rozdíl od pavouků odvržené nohy nedorostou nikdy, ani když o ně přijdou jako mláďata.

Pavouk z rodu listovník (Tibellus) s jednou kratší, regenerovanou nohou.

Zdroj BugGuide.net, autor Ilona Loser, licence Creative Commons Attribution-NoDerivs-NonCommercial 1.0 Generic.

Zdroj: <https://www.prirodovedci.cz/zeptajte-se-prirodovedcu/635>